

Õigusloomepoliitika põhialustega lepitakse kokku hea õigusloome põhimõtted

4.06.2019 Justiitsminister Raivo Aeg saatis kooskõlastusele õigusloomepoliitika põhialused aastani 2030. Arengudokument on pikaajaliseks poliitiliseks suunanäitajaks, millest eelnõude koostamisel, õiguskeele arendamisel ning koostöö korraldamisel järgneva kümmeaasta jooksul lähtuda.

Justiitsministri sõnul seab põhialuste tekst õigusloomepoliitikale põhimõttelise raamistiku, sest lõpuks sõltuvad konkreetset tegevused võimul oleva valitsuse ja riigikogu enamuse otsustest. „Poliitikasuundade selge sõnastamine on hädavajalik mitte ainult õigusvaldkonna inimestele, vaid kogu ühiskonnale, sest kokkulepitud raamistik annab kindluse ja selged ootused, millele õigusloomes osalemisel tugineda. Selleks aga, et dokument oma pikaajalist eesmärki kannaks, on oluline saada nendele põhimõtetele lai toetus, seda nii huvirühmade seas kui ka riigikogus,“ ütles Raivo Aeg.

Õigusloomepoliitika põhialustes aastani 2030 on jätkuvalt keskel kohal kaasav ja tõendusel põhinev hea õigusloome põhimõttest lähtuv õigusloome. Sellele esitatavad nõuded peavad tagama, et loodavad seadused on põhiseaduspäraseks ning suurendavad konkurentsivõimet, heaolu ja turvalisust.

Suurt suunamuutust võrreldes aastani 2018 kehtinud arengusuundadega ei võta. Senisest rohkem rõhutatakse põhialustes õigusloome mahu vähendamise vajadust ning uuenduslike meetodite kasutamist. Näiteks tuleb otsida võimalusi kaasata õigusaktide mõjuanalüüsidesse tehisintellekt.

Pikaajalistes põhialustes märgitakse, et väljatöötamiskavatsus on seadusloome esimene etapp, millest erandite tegemine on lubatud üksnes avaliku huvi korral. Avalik huvi üldreeglina aga tähendab seda, et õigusloome põhineks teadmusel, oleks kaasav ja ettenähtav. Teadmuspõhise õigusloomepoliitika kujundamiseks ja hea õigusloome põhimõtete rakendamise teaduslikuks uurimiseks jätkatakse ja arendatakse edasi koostööd teadusasutustega.

Ühtlasi peab põhialuste põhjal Euroopa Liidu ja rahvusvahelises õigusloomes osalemisel väljatöötatavate õigusaktide mõju hindama juba Eesti seisukohtade kujundamisel. Samuti tuleb leida viis, kuidas igakülgset analüüsida väljatöötatava õigusakti sobivust Eesti õigusesse, kaasates selleks valdkonna parimad asjatundjad.

Läbivalt tuleb jälgida, et õiguslike lahenduste väljatöötamisel kaalutakse nüüdisaegsete tehnoloogiliste võimaluste kasutamist. Kõik õiguslikud lahendused peavad olema kasutatavad digiühiskonnas ning toetama selle arengut.

Õigusloomepoliitika põhialused aastani 2030 riigikogu otsuse eelnõu langes riigikogu menetlusest välja seoses koosseisu lõppemisega ja selles ei ole tehtud sisulisi muudatusi võrreldes eelmise valitsuse poolt heaks kiidetuga. Seetõttu ootab justiitsministeerium teiste ministeeriumide tagasisidet hiljemalt 14. juuniks.

Allikas URL:

<https://www.ekei.ee/et/uudised/oigusloomepoliitika-pohialustega-lepitakse-kokku-hea-oigusloome-pohimotted>